



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Het Paradys Der Gheestelycke en Kerckelycke
Lof-Sangen, Op de principaelste Feest-daghen des
gheheelen Jaers**

Afhakker, Aegidius

T'Antwerpen, 1638

Van de gheboorte ons Heeren Iesv Christi, Op Kers-nacht.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55104)

Gondt dat die repne Maeghde-
vucht/

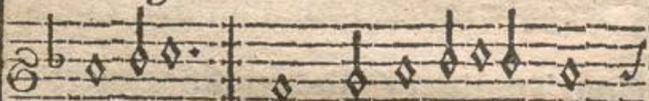
Mijn ziel verbul met alle tucht:
En die'k nu als Verlosser wacht/
Op spare van sijn Rechters maght.



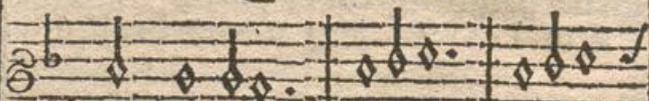
Van de gheboorte ons Heeren
I E S V Christi, Op Kers-nacht.



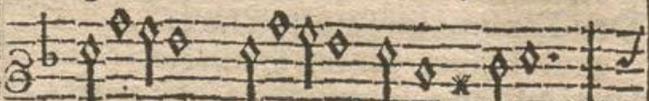
Magnum nomen Domini Em-



manuel. Quod annunciatum est

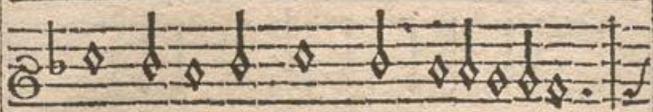


per Gabriel. Hodie, Hodie,

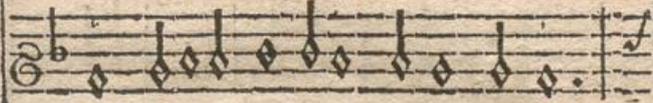


apparuit, apparuit in Is- rael.

Sunt



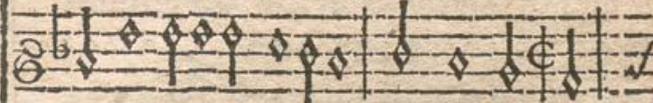
Sunt impleta, quę prędixit Daniel.



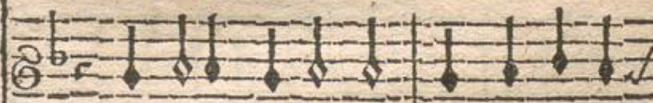
De Maria Virgine natus est El.



Eia, Eia, Virgo Deum genuit,



sicut divina voluit clementi- a.



Gaudete, gaudete, Christus natus



hodie. Gaudete, gaudete, Ex



Maria Virgine, Gaudete, gau-

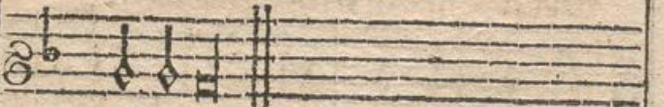
dete,



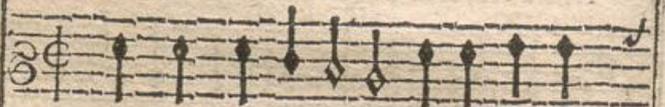
dete, Christus natus hodie.



Gaudete, gaudete. Ex Maria



Virgine.



Du zijt wellekome Jesu lieven



Heer. Ghy komt van alsoo hoo-



ghe/van alsoo beer. Du zijt wel-

leho-



Welkome van den hooghen Hemel



neer. Hier al in dit Aerdtrijck



zijt ghy ghesien noyt meer. Ky-



rieleys. Hier al in

Nu zijt welkome Jesu lieben Heer.
Ghy komt van alsoo hooge/van alsoo veer.

Nu zijt welkome van den hoogen Hemel neer.

Hier al in dit Aerdtrijck zijt ghy gesien noyt meer.

Kyrieleys.

Christe Kyrieleison laet ons singen hly/
Daer meed' oock onse Vepsen beginnen vry:

Jesus

Jesus is ghebooren op den Heplighen
Kers-nacht/
Dan een' Maghet repne / die hoogh
moet zijn gheacht.

Kyrieleys.

D'Herders op den Welde hoorde een
nieuw liedt/
Dat Jesus was ghebooren / sy wisten 't
niet:
Gaet aen gheender straten / en ghy sult
hem binden klaer/
Beth-lem is de stede / daer 't is ghe-
schiedt boozwaer.

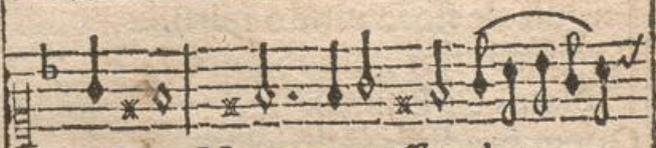
Kyrieleys.

D'Heplighe drie Koon'ghen upt so
berren land.
Sy sochtē onsen Heere met Offer-hand.
S' Offerden ootmoedelijck Myrrh' /
Mirroock ende Goudt/
Teeren van dat kinde dat alle dingh
behoudt.

Kyrieleys.



Dies est læti-



tiæ. Nam processit ho-



di-e. Christus Rex de Virgi-



ne. ³Sine viro, sine viro, Virgu-



la de flore modo miro. Virgula



de flore modo miro.

Dies est lætitiæ.
 Nam processit hodie,
 Christus Rex de Virgine.
 Sine viro, sine viro,

Virgula de flore modo miro.

Virgula de flore modo miro.

Natus est Emmanuel.

Quem prædixit Gabriel

Vt testatur Daniel.

Sine viro, &c.

Castitatis lilium

Peperit nunc filium.

Christum Cœli Dominum.

Sine viro, &c.

Res miranda creditur

Virgo nihil læditur,

Verbum hanc ingreditur.

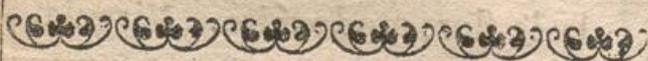
Sine viro, &c.

Virgo mater nescia

Corruptelæ, gratiâ

Spiritus fit gravida.

Sine viro, &c.



Een ander Kers-liedeken.

Op de wijze:

O schoonste Personagie, &c.



Ⓞ soe te harmonije! Van
Ⓞ Choor der Eng'len blijē; Oh

my



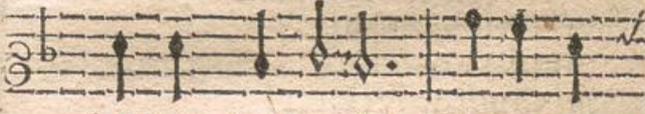
my verdrijft ghy sinert/ Dooz
steelt van my mijn hert/ En



repner minnen. | Wt liefd' divijn
al mijn' sinnen.



Ick heel verdwijn/ Om dat



ick hooz van vrede/ Die my aen-



dienen Des Hemelsch Cherubi-



nen/ Godt oock mede.

O Soete harmonie!
Van my verdrijft ghy siert/
Dooz repner minnen.

O Chooz der Eng'len blise;
Ghy steelt van my mijn hert/
En al mijn' sinnen.

Wt liefd' divijn
Ick heel verdwijn/
Om dat ick hooz van vrede/
Die my aendien
Des Hemelsche Cherubinen/
Godt oock mede.

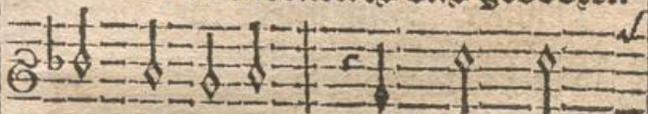
O Jesu minnelijcke/
Die mensch gheworden zijt
En Godt ghebleven:
In Aerdt en Hemelrijcke
Weest nu ghebenedijt
Van al die leven.
Mijn Godt/mijn Heer/
Mijn hoop/mijn eer/
Met u soo wil ick sterben:
Al 's werelts lusten
En vzeughden/vol onrusten
Doozt-aen derben.

Ghy zijt den aldermeesten/
Den hooghsten Heer van al/
Rijck/Schoon/Almachtigh,
Dochtans hier booz de beesten
Leght ghy in eenen stal/

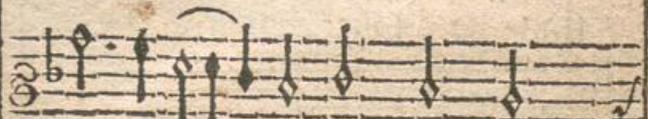
Arm/teer en klachtigh,
 O Godt seer groot/
 Mensch naecht en bloot/
 Wilt my u wijsheydt schencken:
 Dat ick met vreughden
 Mach alle dese deughden
 Overdencken.



Een kindeken is ons gebooren



in Bethlehem/ Des hadd' He-



rodes thoozen/ dat scheen aen



hem. Die Koningen eendzach-
 Nomen soecken aendzach-

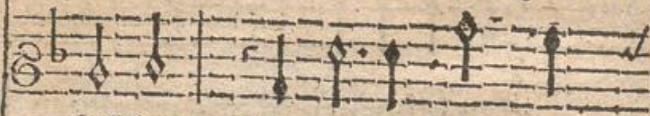
tigh



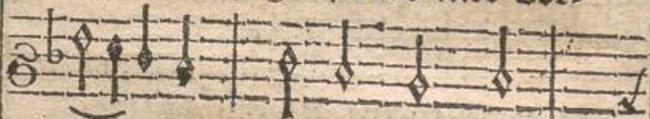
tigh Tot Jerusalem zijn:
tigh Den nieuwen Koningh sijn.



In Orien-ten lan- de Hadden



sp klaer Sijn sterre met ver-



stan- de Ghesien voozwaer.



Een kindeken/ &c.

En kindeken is ons ghebooren
In Bethlehem/
Des hadd' Herodes thooren/
Dat schein aen hem.

Drie Koninghen eendrachtigh
 Tot Jerusalem zijn
 Komen soecken aendachtigh
 Den nieuwen Koningh sijn.
 In Orienten lande
 Hadden sy klaer
 Sijn sterre met verstande
 Ghesien voorwaer.

Een kindeken/Te.

Te Jerusalem binnen
 Zijnde/hebben gheseydt
 Met kloecken moet/en sinnen/
 Wy zijn hier wel bereydt
 Ghekomen van soo verre/
 Om 't kindt vol deughdt
 T'aenbidden/dooz sijn sterre
 Beweeght met vzeughdt.

Een kindeken/Te.

Maer doen Herodes hoorde/
 En die stadt dit vernam/
 Sy haer gheheel verstoorde/
 Hy vzeesd' en wierdt seer gram/
 Dat hy verliesen soude
 Sijn Rijke groot:
 Daerom hy bzenghen woude
 Het kindt ter doodt.

Een kindeken/Te.

Hy vzaeghde vol onvrede/
 Waer 't kindt ghebooren was.
 In Bethlehem die stede/

Soo was dat men daer las;
 Dus hebben't die Prophten
 Beschreven net/
 En klaerlijck laten weten
 In d'oude wet.

Een kindeken/Ec.

Hy seyde tot de Wijse
 Met een gheueynst ghelaet/
 Gaet met goeden advijse/
 Soeckt neerstich met der daet
 Dat kindt/den Heer der Heeren
 Soo groot gheacht:
 Men seght hy sal vermeerren
 Syn rijck met kracht.

Een kindeken/Ec.

En als ghy 't kindt gheprezen
 Hebt vonden/keert tot my/
 Met goed bericht van desen/
 Op dat ick 't selve vyz
 Menbidden mach/na reden/
 In korter stont:
 Het heeft mijn hert dooz-smeden/
 En seer ghewondt.

Een kindeken/Ec.

Maer als de Wijse quamen
 Buyten die stadt ghegaen/
 Met vzeughde sy vernamen
 De sterre vooz hen staen/
 Soo langh tot dat sy vouden
 Het kindt soo kleen

By sijn' Moeder/ghewonden
In doechshens reen.

Een kindeken/Sc.

Die Koninghen aenbaden
Het kindt soo menighfout/
Offerden/wel beraden/
Myrhe/Wieroocken Goudt:
Sy eerden oock sijn' Moeder
Die supber Maeght:
Dit heeft onsen Behoeder
Al wel behaeght.

Een kindeken/Sc.

Den Enghel heeft by nachte
Den ghedaen sulck bevel:
Te keeren/elck hem wachte
Meer tot Herodes sel.
Dies dooz verschepden weggen
Zijn sy ghekeert
Daer hups/al met Godts seghen/
Als men ons leert.

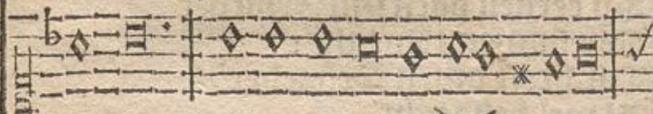
Een kindeken/Sc.

Wy bidden nu/en singhen;
Wy bidden met ootmoet/
Dat Iesus ons wil bzinghen
Al in sijn rijke soet/
Daer hem sijn' Eng'len loben/
Tot aller tijdt
Dat gun ons Godt van hoven/
Ghebenedijdt.

Een kindeken/Sc.



Exulta parva Beth-lehem, Beth-



lehem. Et tu gaude Ieru- salem.



Alleluia, alleluia. Allel. &c.

EXulta parva Bethlehem, Bethlehem,
Et tu gaude Ierusalem.
Alleluia, Alleluia.

Allel. &c.

Nam puer natus hodie, hodie,
Qui Rex est cęli curię.

Allel. &c.

Hic jacet in pręsepio, pręsepio,
Qui regnat sine termino.

Allel. &c.

Cogno-

Cognovit bos & asinus, asinus,
Quod puer erat Dominus.

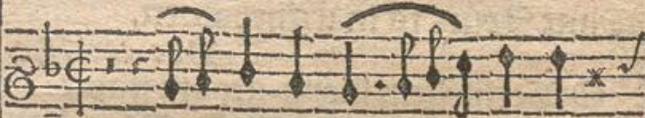
Allel.&c.

Reges de Saba veniunt, veniunt,
Aurum, thus, myrrham offerunt.

Allel.&c.

In hoc natali gaudio, gaudio,
Benedicamus Domino.

Allel.&c.



Ⓞ saligh hep: ligh Beth:



lehem. Ⓞ onder duysendt upt:



verkooren / Vereert boven



Je- ru- salem. Want Jesus



is in u gebooren. Vereert/ &c.

O Saligh/ hepligh Bethlehem.
O onder duysendt uptverkoozen/
 Ver-eert boven Jerusalem/
 Want Jesus is in u ghebooren.

Der-eert/ &c.

O Bethlehem kleyn-groote stadt/
 Kleyn van begryp/ maer groot van
 werden.

Ghy zijt dat alder-velste vat/
 En d'aller-rijckste Stadt der eerden.

Ghy zijt/ &c.

Verheught u dan o Israe!
 Hoe mocht m'u blijder bootschap bzin-
 ghen?

Tot u soo komt Emmanuel:
 Wilt upt der sonden slaep ontsprin-
 ghen.

Tot u/ &c.

O Koninck Chziste Prince groot/

Hoe

Hoe wordt ghy hier aldus ghebon-
den/

In hopy en stroo/ in sulcken noodt/
In arme doeckskens teer ghewonden.

In hopy/ &c.

Ghy hebt het Firmament ghe-
maeckt/

Al waer u loven 's Hemels gheesten:
Maer nu gheheel bloedt ende naecht/
Leght ghy in 't midden van de Bee-
sten.

Maer nu/ &c.

Ghy wordt ghebooren in een stal/
Niemandt bekent in der nacht stille:
Maer d' Eng'len singen ober al/
Peys met den Mensch van goeden
wille.

Maer/ &c.

O machtich Godt/ o Jesu soet/
Wat liefd' heeft u daer toe ghetrocken/
Dat ghy aen-neemt ons vleesch en
bloedt.

Om ons tot u alsoo te locken?

Dat ghy/ &c.

Komt tot dit kindt / ghy Adams
kindt/

Hoe kunt ghy noch die werelddt minnen?
Siet hoe Jesus hem met u bindt.
Offerdt hem heel u hert en sinnen.

Siet hoe/ &c.



Beata immaculata virgo puerpe-



ra. Quam pura sunt creatura, tam



digna vi- sce ra, ³Concipere, in-



duere lucem pater- nae



glo- riæ.

BEata immaculata virgo puerpera:
Quam pura sunt creatura, tam dig-
na viscera

Con-

Concipere, induere lucem paternæ
gloriæ.

Concipere, &c.

O matrem, quæ tuum patrem fundis
in æthera!

O florem, quæ cæli rorem trahis ad u-
bera!

Lactas Deum, infantulum, cæli terræ-
que Dominum.

Lactas, &c.

O nate pro nobis date noster Em-
manuel

De fruge Marię suge butyrū lac & mel;
Sunt dulcia, sunt lactea, sunt pura ma-
tris ubera.

Sunt dulcia, &c.

Præva seduxit Eua, Dux morientiū:
Tu plena salutis vena, mater viventium:
Tu referas; tu revocas ad Paradisi januas

Tu referas, &c.

Nos dentis mali serpentis morsus in-
vaserat;

Divina sed medicina venena dissipat:
Tu medicum das puerum, cujus est no-
men oleum

Tu medicum, &c.

B s

Lau-

Laudemus & invocemus fortem
mulierem,
Mariam dulcem & piam, quę vicit dæ-
monem;
Hanc cordibus, hanc vocibus, hanc ve-
neremur moribus.

Hanc cordibus, &c.

Sis bona nobis patrona in ista Beth-
lehem,

Regina, ô Heroïna, novæ Ierusalem:
Te Cherubim, te Seraphim laudent
Maria perpetim.

Te Cherub, &c.

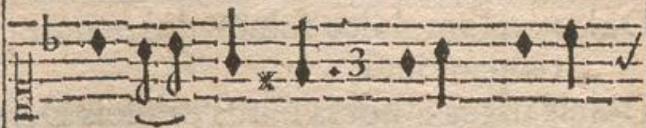


Dulcis Iesu, dulce nomen, dulcis

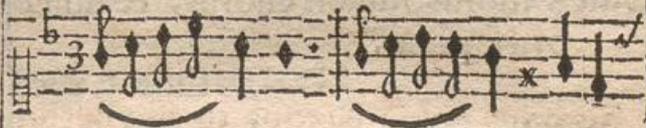


Dei genitrix : Dulce coelum

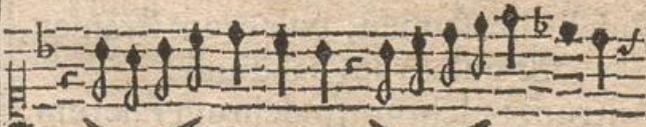
dulce



dulce solum, dulce mortis



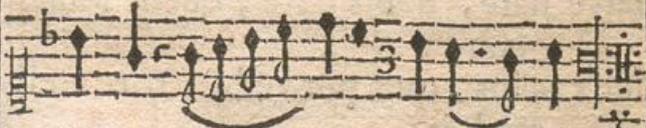
gau- dium, Dul- cis natus,



no- bis datus, dul- cis Dei



Fi- lius, Dulcis thorus, dulcis



chorus, & dulce prese- pium.

Dulcis Iesu, dulce nomen, dulcis
Dei genitrix :

Dulce cœlum, dulce solum, dulce mor-
tis gaudium,

Dulcis natus, nobis datus, dulcis Dei
Filius,

Dulcis thorus, dulcis chorus, & dulce
præsepium.

Dulcis thorus, &c.

Pulchrum numen, pulchrum lumen,
noctis in solatium :

Pulchrum flamen, pulchrum stramen,
& pulchrum palatium :

Antrum pulchrum, pulchrum fulcrum,
& pulchrum tugurium :

Pulchræ cunæ, ut lux lunæ: sed puellus
pulchrior.

Pulchræ cunæ, &c.

Salve virgo, salve virga quæ de Iesse
floruit :

Salve nate, nobis date, quem Maria
genuit :

Felix tellus, quæ per vellus, rore cœli
maduit :

Felix homo, qui pro pomo vitæ panem
accipit.

Felix homo, &c.

Iesu veni, flatu leni cor nostrum re-
frigera :

Carnis estus, orci quæstus, cessent mun-
di prælia :

Cor devotum te vult totum, nam tu so-
lus omnia.

Ergo veni, sumus pleni fontis tui copia.
Ergo veni, &c.

Pie Iesu qui pro esu mali per te ve-
titi,

Nudus nasci, lacte pasci, voluisti per-
peti :

Da salutem, per virtutem, qua polles
divinitus,

Vt hic donum, illic bonum, acquiramus
cælitus.

Vt hic, &c.

Tuus fletus, Iesu lætus mæstum mun-
dum recreans,

Ejulatus tuus gratus, Patri nos conci-
lians :

Sed da vere tecum flere causam mali,
crimina :

Vt post mortem cæli sortem nobis des
in sæcula.

Vt post, &c.

Dopt



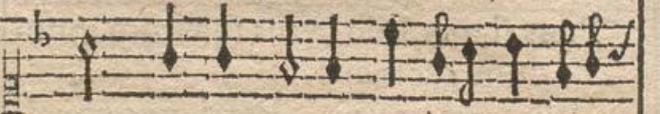
Doyt sulcken liefde op Werdt=
Doyt sulcken liefde en hoorz=



rjck wert gebonden/ | Doyt sulcken
demen vermonden/



lief: de in 't herte was ontsteken/



Doyt sulcken liefde ter werelt was

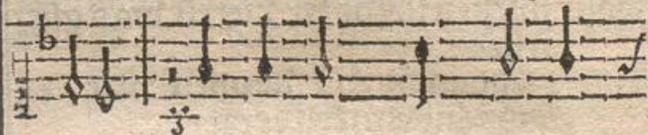


ghebleken : Dat 't schoon al sou

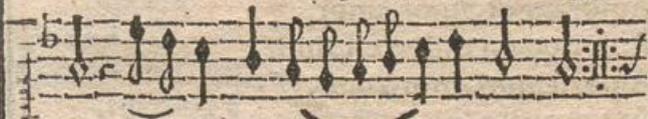
woz=



worden niet/ en Godt sou worden



eerde/ Om een vuyl bzoos sondigh
Om een vuyl bzoos sondigh



vat/ een vat van geen-der weerden. |
vat/ een vat van geen-der weerden. |



Amor, amor, amor, amor, Amor,
Amor, amor, amor, amor, Amor,



quam dulcis est amor!
quam fortis est amor!

Noijt sulcken liefde op Aerdrich
werdt ghebonden/

Noijt

Doyt sulcken liefde en hoorde men ver-
monden/

Doyt sulcken liefde in 't herte was ont-
steken/

Doyt sulcken liefde ter werelt was ghe-
bleken:

Dat 't schoon al sou worden niet / en
Godt sou worden eerde/

Om een broos vuyt sondigh vat / een
vat van geender weerden.

Amor, amor, amor, amor,

Amor, quam dulcis est amor!

Amor, amor, amor, amor,

Amor quam fortis est amor.

Ⓞ wonder liefde / ons Vader wordt
ons Broeder!

Ⓞ wonder liefde / sijn' Dochter wordt
sijn' Moeder!

Ⓞ wonder liefde, al uyt den schoot sijns
Vaders

komt hy betaelen de schuldt van sijn'
berraders:

Ⓞ Eeuwigheydt komt in den tijdt /
Schepper wordt creatuere.

't Woordt wordt vleesch, Godt wordt een
kindt/en al uyt liefde puere.

Amor, amor, &c.

Ⓞ saligh Bethlem / dat hier toe was
verkoozen:

O saligh stall'ken daer Christus wordt
ghebooren:

Salighe kribbe die Christum moghte
draghen:

Salige oogen/die hem daer leggē sagen.

Saligh is sy boven al die schoone vio-
lette/

Die daer baerde sonder pijn Jesum van
Nazarette.

Amor, amor, &c.

Maer lieven Jesu/ o kleynen grooten
Heere/

Hoe is uw' machte gewordē nu so teere?

Hoe is uw' wyshepdt geworden nu soo
stomme?

Hoe zyt ghy Koninck soo bloodt en
naecht al-omme?

Is't om onse sonden Heer dat ghy soo
groot wordt kleene?

Jae 't voorwaer. Daerom o Mensch
houdt u van sonden reene.

Amor, amor, &c.

Reene van sonden soo wil ick my be-
waeren/

Ende met Jesus voorten wil ick my
paeren:

Je geb' u over Heer Jesu al mijn sinnē/
Bupten u / Heere / en wil ick niet be-
minnen.

Komt dan Jesu lieven Broe'r / en wilt
my niet verachten/

Hemels vper verbuldt my heel/ ver slint
alle mijn krachten.

Amor, amor, &c.

Hard is den marmex/hard is een yser
plaete/

Hard zijn de sarcken/ en steenen van der
strate/

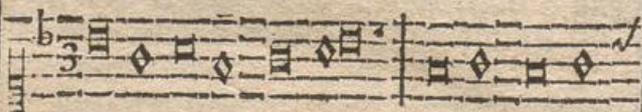
Stoudt is het yse / en de huyt des Sala-
manders,

Stouder en harder soo weet ick noch
wat anders/

Stouder ende harder acht ick alsulcke
persoonen/

Die voor Godts liefde soo groot/ gheen
weder-liefd' en thoonen.

Amor, amor, &c.



Puer nobis nascitur Rector Ange-



lo- rum. In hoc mundo pas-

citur



citur Dominus Dominorum.

PVer nobis nascitur
Rector Angelorum,
In hoc mundo pascitur
Dominus Dominorum.

In hoc, &c.

In præsepi ponitur
Sub scæno asinorum,
Cognoverunt Dominum
Christum regem cælorum.

Cognoverunt, &c.

Hinc Herodes timuit
Magno cum livore:
Innocentes pueros
Occidit cum dolore.

Innocentes, &c.

Qui natus ex Maria
Die hodierna,
Ducat nos cum gratia
Ad gaudia superna.

Ducat, &c.

Een anderen Lof-sangh
van Kers-mis.

Van oudts in 't Latyn ghesteldt.

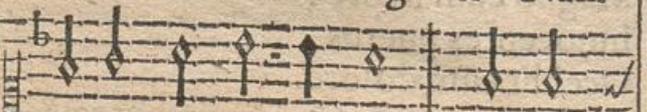
Ende nu versch in 't Duytsch over-ge-
set, op de selve wijze als sy begint.



't Is een dagh van vrolijkheyt
Dies est læ-ti-ti-æ



In 's Koninghs geboorte. Want
In or-tu rega-li. Nam



heden seer wel bereydt / Mt des
processit ho-die, Ventre



Hemels poorte / Is ghekomen
virgi-na-li, Puer ad-mi-

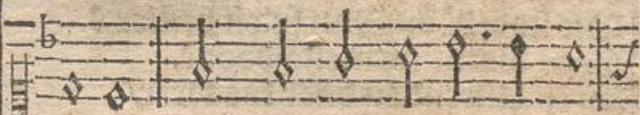
wou:



wonderlijck Een kindt seer ghe-
ra-bi-lis Vultu de-le-



neuchelijck/ Da der Mensch'lijck-
sta-bilis, In hu- ma- ni-



heden: Maer 'tis on-uysprekelijck/
ta-te: Qui est in- ef- fabilis,



En oock onwaerdeerelijck/ Da sijn'
Et in æsti- ma-bilis, In di-



Godd'lijckhede.
vi- ni- tate.

T Is een dagh van vzoelijckheydt
 In 's Koninghs gheboorte.
 Want heden seer wel bereydt/
 Wt des Hemels poozte/
 Is ghekomen wonderlijck/
 Een kindt seer gheneughelijck
 Na der Mensch'lijckheden:
 Maer 't is onuytsprekelijck/
 En oock onwaerdeerelijck/
 Na sijn' Godd'lijckhede.

Moeder is de Dochter hier/
 Vader is den Soone/
 Wie hoorzd' opt van sulck bestier?
 Godt werdt mensch ydoone.
 Hy is knecht en daer toe Heer/
 Hy is over-al/dat 's meer;
 Nochtans niet te grijpen:
 Teghenwoordigh ende veer/
 Wonder over wonder seer!
 Wie kan dit begrijpen?

Als niet wordt ghequetst een glas
 Daer het licht gaet dooze/
 G'loob' ick dat Maria was
 Keyn Maeght na en vooze.
 Saligh is dees' Kraem-Vrouw bly
 Wiens ghesloten lichaem by
 Den Heer heeft ghedraghen.
 Saligh die borsten daer by/
 Die Godt heeft ghesoghen bly
 In sijn' jonghe daghen.

Dies est lætitiæ
In ortu regali.
Nam processit hodie,
Ventre virginali,
Puer admirabilis Vultu delectabilis,
In humanitate :
Qui est ineffabilis,
Et inestimabilis,
In divinitate.

Mater hic est Filia,
Pater hic est Natus,
Quis audivit talia, Deus homo datus,
Servus est & Dominus,
Qui ubique cominus
Nescit apprehendi.
Præfens est & eminentus,
Stupor iste geminus
Nequit comprehendi.

Vt vitrum non læditur
Sole penetrante,
Sic illæsa creditur
Virgo post & ante.
Felix est puerpera, Cujus clausa viscera
Deum portaverunt.
Et beata ubera, Quæ ætate tenera
Deum lactaverunt.

In

In der nacht ghebooren wordt
 Der Sonnen Verlichter.
 In een stal ter ne'er ghestoort
 Aller werelt Stichter.
 Die handt wordt ghebonden vast
 Die ghemaect heeft 's Hemels last/
 En de Sterren schoone.
 Hy schreydt oock seer jammerlijck
 Die daer dondert vreeselijck
 Van des Hemels throone.

Als ghebooren wierdt Godts Soon
 Van een Maaget pure:
 Een roos van een leli' schoon/
 Verschriekt de natuere/
 Dat een' Maeght hem weder baert/
 Die ghebooren was voor d'Herd'/
 Die het al moet draghen:
 Dat haer borsten supverlijck
 Gheben mellick eerbaerlijck
 Den Ouden der daghen.

D'Engel heeft de Herders ras
 's Nachts by haere beesten
 Verkondicht wat vzeughd daer was
 Op des Konincks feeste:
 Gaet en soeckt het kindeken:
 Het leydt in een kribbe ken
 In doeckskens ghewonden:
 Hy is aller werelt Heer/
 Van ghedaenten schoonder meer
 Als yemandt ghebonden.

In obscuro nascitur
Illustrator solis,
Stabulo reponitur
Princeps terræ molis.
Fasciatur dextera Quę creavit sidera,
Dum cęlos extendit.
Concrepat vagitibus,
Qui tonat in nubibus
Et dira portendit.

Orto Dei Filio
Virgine de pura,
Ut rosa de lilio, Stupescit natura;
Quod parit juuencula,
Natum ante sæcula
Creatorem rerum:
Quod uber munditię Lac dat pudicitię
Antiquo dierum.

Angelus pastoribus
Iuxta suum gregem
Nocte vigilantibus,
Natum cęli regem
Nunciat cum gaudio Iacentē præsepio
Infantem pannosum
Et cunctorum Dominum,
Ac præ natis hominum
Forma speciosum.

Doe men die wereltdt beschreef
 Ginck een' Maeght met kinde
 Nae Bethlem daer sy doe bleef/
 Baerend' haer beminde :
 Die ons wil beschrijven mee/
 In der heyl' ger Eng'len stee/
 Die hem loven stille.
 Godt een Heer der Heeren sijn
 Schenckt ons al den vrede sijn
 Die goet sijn van wille.



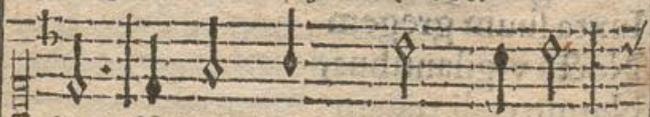
Op de wyse:

O eeuwigh Godt Almachigh, &c.

pag. 4.



Het viel een Hemels dou-



we In een kleyn Maeghdeken/



Ten was noyt beter Drou-

we/

Orbis dum describitur,
 Virgo prægnans ibat,
 Bethlehem, quo nascitur
 Puer, qui nos scribat
 In illorum curia, Qui canebant Gloria
 Novæ dignitatis.
 Deus in sublimibus
 Det pacem hominibus :
 Bonæ voluntatis.



we/ Dat deed' een kindeken



Dat van haer was gheboor-



ren/ En sy bleef Maghet sijn.



o Maget uptverkoo- ren/



Lof moet u altoos zijn.

HEt viel een Hemels douwe
 In een kleyn Maeghdeken.
 't En was noyt beter vrouwe.
 Dat deed' een kindeken/
 Dat van haer was ghebooren:
 En sy bleef Maghet sijn.
 o Maghet uptverkoozen/
 Lof moet u altoos zijn.

Dat van/ &c.

Die Maghet gingh met kinde/
 Geen swaerheyt gingh haer an.
 Als Ioseph dat versinde/
 Dien goeden werden Man:
 Hp docht: ick wilse laeten/
 Den Vader ben ick niet/
 En trecken mynder straten/
 Eer my dees' schand' gheschiet.

Hp docht: &c.

Al van des Hemels thzoone

Sprack

Sprack hem den Enghel an/
 O Ioseph Davids Soone/
 O uytverkoozen Man/
 Blijft toch beyde te gader/
 't Is boven menschen kracht/
 Dat Godt Almachtich Vader
 In haer dus heeft gewracht.

Blijft/Sc.

Den Keyser groot van machte/
 Heeft een ghebodt ghedaen/
 Dat volghend' het gheslachte/
 Eick nae die Stadt most gaen/
 Van daer hy was ghebooren/
 En bzenghen sijn tribuylt:
 Dat dede men daer hoozen/
 En roepen ober-luylt.

Dan daer/Sc.

Maria/Ioseph mede/
 Quamen te Bethlem-waert/
 Want daer was Iosephs stede/
 Soo die Schryftuer verklaert.
 Maer sy mocht nieuwers inne/
 Men wees haer altoos voort:
 Der Eng'len Koninginne
 En wierd daer niet ghehoort.

Maer/Sc.

Daer naer hebben sy vonden
 Een hups seer dun ghedaect/
 En binnen korten stonden
 Daer hun loghs ghemaect:

Doen wierd de Maghet Moeder
 (Al sonder wee of pijn)
 Van 's menschen Soon en Broeder/
 Mocht hy ons naerder zyn ?

Doen/¶c.

Hoe bly was sy van binnen
 Aen siend' haer kind minioot !
 Sy was vervult met minnen/
 En leyd' hem op haer schoot.
 Sy kust' hem aen sijn' wanghen/
 Sy kust' hem menighfout/
 Dat hy quam sijn ghevanghen
 Verlossen jonck en oudt.

Sy kust'/¶c.

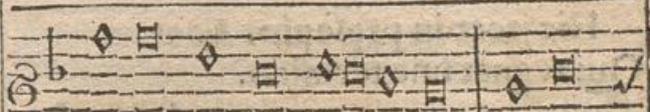
Maria schoon' fontepne/
 Daer Godt sijn rust in nam :
 Bidt booz ons al-ghemepne
 Jesus dat soete lam :
 Dat hy ons in wil laten
 In 't Hemelsche palleyg/
 Daer vzeughd is boven maten/
 En liefd' en soeten pepg.

Dat hy/¶c.

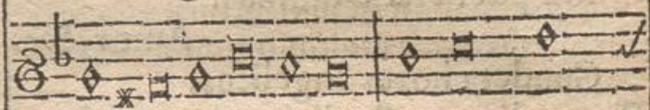


Puer natus in Bethlehem,

Vnde



Vnde gaudet Ierusalem. Amor,



amor, amor, amor, Amor, quam



dulcis est amor!

PVer natus in Bethlehem
Vnde gaudet Ierusalem.

Amor, amor, amor, amor,
Amor quam dulcis est amor.

Assumpsit carnem filius
Dei Patris altissimus.

Amor, &c.

Per Gabrielem nuncium
Virgo concepit filium.

Amor, &c.

Tanquam sponsus de thalamo,
Processit matris utero.

Amor, &c.

Hic jacet in presepio,
Qui regnat sine termino.

Amor, &c.

Cognovit bos & asinus,
Quod puer erat Dominus.

Amor, &c.

Gaudet chorus angelicus,
Fit gaudium pastoribus.

Amor, &c.

Et in terris hominibus
Æterna pax fidelibus.

Amor, &c.

Reges de Saba veniunt,
Aurum, thus, myrrham offerunt.

Amor, &c.

Intrantes domum invicem
Salutant Deum hominem.

Amor, &c.

Vnde semper angelicas
Deo dicamus gratias.

Amor, &c.

Op die voozgaende wijze :

V Erblijdt u nu ghy Abzams zaedt :
Die droevigh waert door Adams
quaet ;

Siet

Siet nu een supber licht op-gaet/
Bekeerdt u die in sonden staet.

Siet/Sc.

Die Koe van Jesse heeft ghebloeyd/
Wt haer is een schoon blain gegroeyd/
Die ons met haren reuck bespzoeyd.
Als een fonteyn die over-bloeyd.

Die ons/Sc.

En wonder saeck is openbaer:
En Maeght is moeder nu voorwaer.
De Godthept en de Menschhept klaer
Bereenicht zijn beyde te gaer.

De Godthept/Sc.

Het Woordt dat is nu vleesch certeyn
Ghebooren van een Maghet reyn:
Hy heeft ghewoondt met ons gemeyn/
Daerom verblijdt u groot en kleyn.

Hy heeft/Sc.

En blijde Maer' wordt ons ver-
klaerd/
En supber Maghet heeft ghebaerd
Den Soone Godts van hooger aerd.
Komt en aenbidt hem onverbaerd.

Den/Sc.

In 't kribbeken is hy gheleydt/
Met alsoo groot' ootmoedighepdt.
Hy is/soo die Schrifsture sepd/
En Heer van alle heerlijchhepdt.

Hy is/Sc.

Gods Engels voor sijn aenschyn staet/

Sp zijn hem altydts onderdaen :

Wp die met sonden zijn belaeen/

't Is recht dat wp hem bidden aen.

Wp die/ &c.

Als nu soo komt den Herder koeen/

Die daer sijn Schaepkens sal behoen:

Hp sal haer voe'en met weyde groen/

En gheven dat haer is van doen.

Hp sal/ &c.

't Is nu voozwaer den soeten tijdt/

In welchen dat wp sijn verblijdt/

Met dit kleyn kindt ghebenedijdt/

Dat ons van sonden heeft bevizjdt.

Met dit/ &c.

Dit kindt ghy al wel prijsen meught/

Want 't is schoon / en vol aller deughd;

Dus singht hem een schoon liedt met

vzeughd/

Soo wordt sijn' Moeder oock ver-

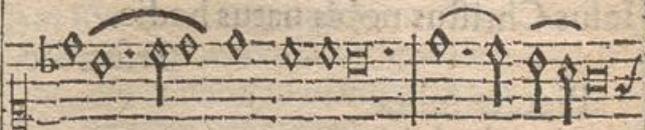
heughd.

Dus/ &c.



Iure plau- dunt omnia Ce-

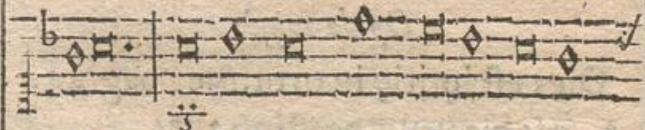
lica



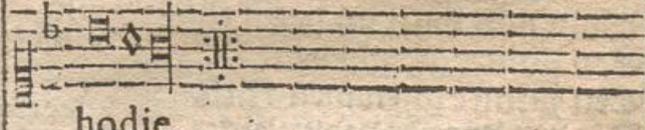
lica clementia, Qui- a red-



dit gau- dia læ- ti-



tiæ, Iesus Christus nobis natus



hodie.

Iesus, &c.

Ivre plaudunt omnia
Cœlica clementia,
Quia reddit gaudia lætitię,
Iesus Christus nobis natus hodie.

Iesus, &c.

Ex Maria genitus,
Ope sancti Spiritus,
Risu mutans gemitus, lætitię

Iesus Christus nobis natus hodie.

Iesus, &c.

Pietate solita
Solvit Adę debita,
In hac valle subdita miserię
Iesus Christus nobis natus hodie.

Iesus, &c.



Op de wijze:

Dies est letitę in ortu, &c. pag. 44.

Alle die peys-dorstigh zyt/
Verheught nu u leven:
Want ons wort op desen tijdt
Een Prince ghegheven.
Een Prince ghenaden-rijck/
Die den vbandt vromelijck/
Sal met voeten treden:
En op-rechten Adams val/
Oock sijn volck verlossen al/
En vzenghen in vreden.

Desen Prince hoogh besaemt/
Weerdigh t'exalteren/
Wort des hooghstens Soon genaemt/
Die oock sal regneren
In 't hups van Jacob eerbaer/
In der eeuwighejdt voorwaer

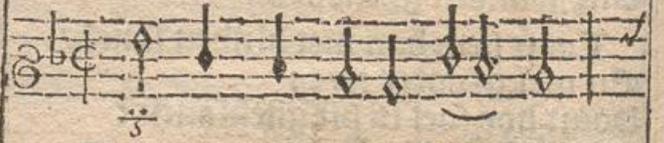
Sal

Sal sijn Rijcke wesen :
 Hy sal dooz den rooden bloedt
 Van sijn hepligh dierbaer Bloedt
 Onf wonden ghenesen.

Looft hem dan met blijden sanck/
 En met grooter eere :
 Hoort hoe soet is dit gheklanck :
 Glozi' Godt den Heere
 Zy in d'alderhooghsten thoon/
 Want den Soone Godts ydoon
 Menscheyt heeft verkoozen/
 En is in den kouden nacht
 (Soo 't was van 't begin voor-dacht)
 Van een Maeght gheboozen.

Ger en danck moet dan ontsaen
 't Kindt en sijne Moeder :
 Die heeft sonder weedomg traen
 Ghebaert ons Behoeder :
 Zy is die wortel propijs
 Van Jesse/dat schoone rijg/
 Waer upt is ghesproten
 Die blomme die altyt bloept/
 Wien 't bloepen niet en vernoept/
 Met liefd' overgoten.





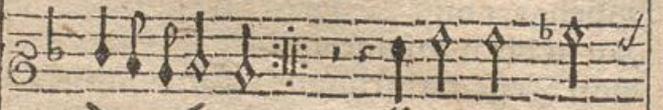
Laet ons met herten ree- ne



Loben dat soete kindeken klee-



ne / Het brenghet ons upt den



wee- ne, Ons is een kindt
Op komt de Wel



ghebooren / Een Soon ghepre-
verstoozen / Als mensch ghesi-

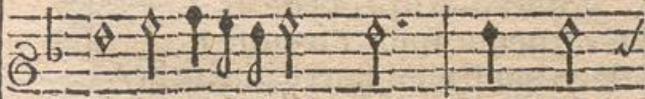
senteert /



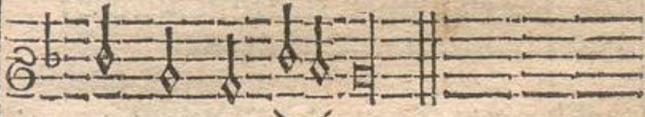
senteert/
gureert. | Godt ende mensch



met ee- ne / Onsen verlosser



goet alle- ne Wordt hier



met ons ghemeene.

Laet ons/ Ec.

Let ons met herten reene
 Loben dat soete kindeken kleene/
 Het brenghet ons upt den weene.
 Ons is een kint ghebooren/
 Een Soon ghepresenteert/
 Hy komt de Hel verstooren/
 Als mensch ghefigureert.
 Godt ende mensch met eene/
 Onsen Verlosser goet alleene

Wordt

Wozdt hier met ons ghemeene.

Laet ons/Sc.

Dies moghen wy wel eeren
 De Maghet die hem droegh/
 Den grooten Heer der Heeren/
 Die haer niet en verwoegh:
 Sy is/en anders geene/
 Moeder en supber Maeght alleene:
 Godt is met haer ghemeene.

Laet ons/Sc.

Groet alle vriendelijcke
 De schoone supber jeughd:
 Men vond noyt haers ghelijcke/
 Sy mach wel zyn verheughd/
 Sy is/en anders geene/
 Moeder en supber Maeght alleene:
 Godt is met haer ghemeene.

Laet ons/Sc.

Ghe-eert soo moet dan wesen
 Nu en tot aller tijdt/
 Die Moeder Godts ghepresen/
 Al is 't de ketters spijt/
 Sy is en anders geene/
 Moeder en supber Maeght alleene:
 Godt is met haer ghemeene.

Laet ons/Sc.



Maer



Waer is de dochter van Spon?



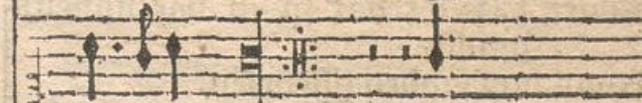
Ick sond' haer blijde ma- ken.



Ick soude haer een' boodtschap



doen Dan alsoo groote



sa- ken.

Ick soude/ &c.

W^her is de Dochter van Spon?
Ick soud' haer blijde maken.

Ick

Ick soude haer een boodtschap doen
Van alsoo gzoote saken.

Ick soude/Sc.

Als men de wereltd heel beschreef
Soo wierdt de Maghet Moeder/
Te Bethlehem/daer sy doe bleef/
Van 't kindt/onfen Behorder/

Te Bethlehem/Sc.

En glas al is 't dat 't schijnt daer
dooz/

't En breekt niet van der Sonnen:
Soo heeft sy Maghet naer en vooz/
Dat saligh kindt ghewonnen.

Soo heeft/Sc.

En dypsternis is ons verklaerd/
En licht is op-gheresen:
En Maget heeft een kindt gebaerd/
En kindt schoon uptghelesen.

En Maget/Sc.

O wonder Moeder/wonder kindt/
Moeder en Maeght ghepzesen:
Maer 't kindt dat sy in doeckskens
windt/

Komt ons sonden ghenesen.

Maer 't kindt/Sc.

Maria nam hem op den schoot/
Sy kust hem aen sijn monde:
Die liefde hadde sy seer groot/
Tot hem in allen stonde.

Die liefde/Sc.

Lof Heere moet u altoos zijn :
 Wilt ons (o Heer) gheleiden/
 Met Maria de Moeder dijn/
 Als wy eens van hier scheyden.

Met/Et.



Chyistus ghebooren in Bethlehem.

Op de wyse:

Beata immaculata. pag. 32.

Tot Bethlehem wilt u spoeden
 Mijn geest/en sien het woordt
 't Welck d'Engelen aen die vzoeden
 Verthoonden/ soo ghy hoort:
 Sy songhen blij
 Met melodij:

Lof Godt/den menschen vrede zy.

Ich gzoet u/o Maghet schoone/
 'k Wenbidd' u klepne kind.
 O Koningh/ is uwen thzoone
 Een' kribb'/ soo ick hier vind' ?
 Uw' diep' ootmoet
 My booghen doet/
 Dus ick uw' hooghepd vall' te voet.

Wat

Wat liefde heeft u ghedzonghen
 Te komen in dit dal/
 Daer armoed u heeft ghedwonghen
 Te legghen in een stal!
 't Is noyt gheschiedt
 't Welck men hier siet:
 Die 't al verleent/en heeft nu niet.

De Hemelen met haer salen
 Zijt ghy/Heer/veel te groot:
 Hoe laet ghy u dan bepalen
 In eener Maeghden schoot?
 O supber' Maeght/
 Godt/dien ghy dzaeght/
 Heeft niemant meer als ghy behaeght.

Daer loben u 's Hemels Gheesten
 Met neghen-boudigh chooz;
 Hier loepen twee stomme beesten/
 My schyck/als ick 't aenhooz.
 Is dit den lof
 In 't Koninghs Hof/
 Daer men aenbidt uw'r voeten stof!

O luyfter der heerlijckhede/
 O glans van 't eeuwich licht/
 Hoe dupster zijt ghy van kleede!
 Ja sondigh na 't ghesicht!
 Dus wel te recht/
 Is veel verflecht
 Den Heer gheworden als een knecht.

Fonteyne/daer wy na dozsten/
 O Broodt der Eng'len soet/
 Hoe snackt ghy dus na de borsten
 Eens Magets/die u voedt!
 O wonder groot
 Des Hemels broodt
 Te sien nu lijden hongers noodt.
 De sterckhepdt/Heer/ulwer handen
 Heeft al/dat is/ghemaeckt;
 Nu zynse geslecht met handen/
 Kranck/teeder ende naeckt.
 O Samson kloeck/
 Dit's mijn versoeck:
 Kan u dan binden woll' en doeck?
 Die d' Engelen eens verheughde/
 Dooz weedom tranen stort.
 Hoe is toch/o Heer/die vzeughde
 Verandert en verkozt?
 Is't tot een boet'
 Mijns quaeds onbroedt?
 My oock dan tranen storten doet.
 O Prince/o Heer der Heeren/
 Mijn Godt/mijn hoochste goedt/
 Laet my toch eens van u leeren/
 Wat ghy al vooz my doet/
 Uw heete min
 En sachten sin/
 Hoe goedt ghy zyt; hoe snood ick bin.

P.M.H.

Wande

Vande gheboorte Christi.

Op de wijze :

Blijchap van my vliet, &c.



Godes waerden Soon/ Is ge-
Traegheyt van ons vliet/ Laet ons



daelt van hoven/ Wt sijn va-
doch ontwaken/ Mits nu is



ders thoon/ Comt en wilt hem
ge-schiet/ 't Grootst' van al- le



loben | Godt wort 's menschen
saken/ | Soo dat hy ver-

kindt



kindt/ Hy den mensch soo mint
wint/'s Duppels li- sten blind.



Dat hy laet sijn hoochste hoff.
Kont en singht hem eeuwich loff.



Sou die in ons niet duren/ Siet al-
Wat soude wy dar menschē/ Besta-



le cre- a- tu- ren Kennen
digh doen/of wenschen Als dat



hem als haeren Heer,
streckt tot sijnder eer.

Godes waerden Soon
Is gedaelt van boven/
Wt sijn Daders thoon/

Kont

Komt en wilt hem loben/
 Craegheyt van ons bliet/
 Laet ons doch ontwaken/
 Mits nu is geschiet
 't Grootst' van alle saken/
 Godt wort 's menschen kint/
 Hy den mensch soo mint
 Dat hy laet sijn hoogste hoff.
 Soo dat hy verwint/
 's Dupbels listen blind.
 Komt en singt hem ewigh loff.
 Sou die in ons niet duren/
 Siet alle creaturen
 Kennen hem als haren Heer:
 Wat souden wy dan menschen
 Gestadigh doen/oft wenschen
 Dan dat streckt tot sijnder eer.
 Siet de schepsels zyn/
 Soo wy mogen lesen/
 D'ijnderley in schijn/
 Maer d'erst van een wesen
 Hebben anders niet
 Tot haer selfs behoeben/
 Soomen klaerlijck siet/
 En wel kan beproeben
 Ken gout/silber/stael/
 Son/Maen/sterren-strael
 Dese deden Christo eer.
 Goden al te mael/
 't Zp van wat metael

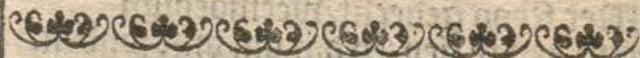
Dielen al van selfs om beer.
By Pilus/ en te Romen/
Doen d'Heer was gekomen
Op de ronde aertsche kloot/
En oock de nieuwwe sterre/
Brecht de drie van verre
Tot loff van den Schepper groot.

Godt heeft me gedeelt
Enige twee saken/
Die by 't weesend' beelt
Oock het leven maken/
Boomen/bloemen/kruyd/
Die in 't bloeyen leben/
Maer als sy gaen uyt
Haer tot sterben geben ;
Hoozt eens wat sy doen ;
Dese planten groen
Toonen eer' aen onsen Christ/
In het koud sapsoen/
Bloot van 't gunt kan voen/
En omringt met sneeu en mist/
Zijn veele roose boomen/
By Jericho gecomen
In haer bloeyens fleur playsant ;
Thebens boom med' eerde/
Onsen Christ doen hy keerde
Na het Egyptische lant.

Die noch boven dat
Hebben een ghevoelen/
Op dees aertsche stadt

Hoeren ende woelen/
Ghelijck als daer zijn
Onverstand'ge dieren/
Doch noch meer in schijn/
Als dees twee manieren.
Os/en Esel groff/
Hun tot Christus loff
Coonen willen en berept/
Doen upt 's Hemels hoff/
Op op 't aerdsche stoff
In een kribbe wert geleyt/
In plaets van Moeders armen/
Hem met haer adem warmen :
In dees felle koude nacht
Sien wy dees stomme beesten
Dienen hem 't aldermeesten/
Wee dan/die hem niet en acht.
Die hy heeft beplant
Met noch meerder gaven
kennis/re'en/verstant
Heer maeckt van dees slaven ;
Menschen/ich meen u/
Om wien al de dingen
Zijn gemaeckt/wilt nu
Loff u Schepper singen/
Cert hem als uw Godt/
Nicht op schimp/noch spot/
Noch op 's vband's quaden raet ;
Creed in 's Hemels rot/
Ende Godts gebodt

Goddeloos niet nae en laet.
't Was een vermaerden Heyden/
Soo wijs en soo beschepden
Dat hy dees hoocheyt bekent.
Wp die Christenen hieten/
Laet ons niet verdzieten
Hem te dienen tot het end.
Het onsielijck heyz/
Dat met snelle dzaepen
Over 't wijde meyz/
En 't woest-wout kan swaepen;
Dat noch boven al
Klaer verstant en weten/
Meer dan in 't aertsch' dal/
Heeft van d' Hoochst' geseten/
Meer als d'eerste vier/
Soo dat niemant hier
Sp haer te gelijcken is
Met een groot plapsier/
Met getupch/ geswier
Cuygen Christ geboortenis
Met haer sang sp betoogen;
Loff zp Godt in den hoogen/
Laet ons soo na Christum gaen:
Dat wp mogen hoozen/
Komt hier mijn uytbercoozen
En niet droebich blijven staen.





Herders Vreughd-lied/

op den wech zijnde nae
Bethlehem.

Op de wijze:

O soete Harmonije. pag. 20.

O Hoogh gesternde wooningh!
Verciert u blauw' gewelf met wit-
te wolcken:

Want siet der Engh'len Koningh
Comt ond'r u wonen/ by ons aerdsche
volcken

Tot Bethlehem/
Soo als van hem
Ghesepdt is/ in voortijden.

Dus laet ons singhen/
En geest'lijck vrolijck spzinghen
Met verblijden.

Tot Bethlehem/ &c.

Het is een kint ootmoedigh/
Op hoo geleyt/ in doechskens arm ge-
wonden/

Met stroo gedeckt/weemoedigh
Om aen te sien/en dat om onse sonden.
Doch lieffdens cracht/

Heest

Heeft hem gebzacht/
 Dat hy dus wilde komen.
 Dus laet ons heenen
 Gaen/sonder meer te weenen/
 Oft te schzomen.

Doch lieffdens/ &c.

Een wonderlijcke maere
 Is dit/ o Israhel/ om aen te hoozen:
 Een' Maeght een Soon te haeren/
 En Godt wordt selver in den tijdt ghe-
 hoozen.

Dat nopt en was/
 Soo langh' het glas
 Des tijds heeft dooz gelopen/
 Komt nu gebeuren/
 Waer dooz des Hemels deuren
 Weer gaen open.

Dat nopt/ &c.

Dus Juda wilt niet suchten/
 Want het verwachte woordt is bleesch
 geworden:

Dat Satan sal doen bluchten
 Dā ons/ dus wilt u blytschaps klead' ren
 gozden/

En vzeughdigh gaet/
 Met soet gelaet/
 Wat buyten Beth'lems wallen/
 Tot dat gh'een kinde
 Sult by twee beesten binden

In een stalling.

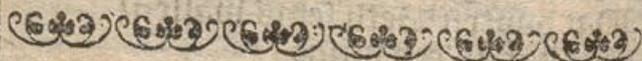
En vzeughdigh/ Ec.

Daer leyt hy als Behoeder
Van onse siel/in eene kreb op d'aerde.
En sijn beminde Moeder
Salmen daer vinden/ die hem voor ons
baerde.

Noch salmen daer
Een groote schaer
Van Eng'len sien heen swerven/
Die met veel menschen
Vast singhen/dat wy menschen/
Vreed' beërben.

Noch salmen/Ec.

Gloyp sy u dan Gode
In 't alderhooght' / wiens Soon ons
is gegeven:
Die ons al t'saem komt nooden
Tot sijn geboort/ om ons weer te doen
leven/
Op dat ons ziel
Wt het ghekriel
Van Satans strick mach rusten:
Dat elck als Herder/
De deught mach soecken verder/
Met goe lusten.



Herders Scheyd-lied/

wederom gaende na haer Schapen.

Op de wyse:

Puer natus in Bethlehem. pag. 54.

Oft: Verblijt u nu ghy Abrams saet. pag. 56.

Ons God/ons Al//is na ons wēsch/
In't aertsche dal//gewordē mensch:
Alleluia, alleluia, alleluia, alleluia.

Alleluia, &c.

't Is veel/dat soo//Gods rijkē Soon
komt in een stroo//gemaecten thoon.
Noël, Noël, Noël, Noël, Noël, Noël, Noël, Noël,
Noël, &c.

Twee heesten gaen ronts-om hē heen/
Sp moghen aen haer kreb niet tre'en.
Alleluia, &c.

Want hy/die 't moy vercierden/al
Lept in haer hop/haer kreb/haer stal.
Noël, &c.

O wonder! 't is te wonder groot!
Dat Godt ons Herders tot hem noot.
Alleluia, &c.

Wy hebben hem dus selfs gesien/
Tot Bethlehem op onse knien.
Noël, &c.

Al ist dat hy//daer traenjens schrept/

Nochtans zijn wy // vol vroljckheyt.
Alleluia, &c.

Want d' Eng'le self // die komē meed' /
Da' t'hoogh gewelff // ons hzengē vreed'.
Noël, &c.

Hoe soudē dan // ons stemmen niet
Blyd' singhen / van // dat ons geschiet.
Alleluia, Alleluia, Alleluia, Alleluia.
Noël, Noël, Noël, Noël, Noël, Noël, &c.

~~~~~  
Volghen de Lof-sanghen van  
de Besnydenisse onses  
Heeren /

ende van het

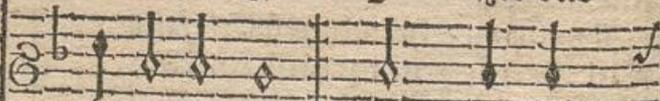
**NIEUWE IAER.**

*Op de wyse:*

Ick slaep ick waeck.



't Nieuw' Jaer begint / Het oud'



is ghepasseert. Mensch wel ver-

sindt